

مقدمه :

خانواده اولین و بهترین نهاد در تاریخ و تمدن انسانی است که افراد بشری در آن با شیوه‌های زندگی جمعی و تفاهم و سازگاری با دیگران آشنا می‌گردند. خانواده مناسب‌ترین بستر فعلیت یافتن قابلیت‌ها، استعدادها و توانمندی‌های انسانی است و بخت عظیمی از ابعاد شخصیت افراد همچون رفتارهای اجتماعی، مسئولیت‌پذیری، تحمل و بردباری در برابر دیگران و واکنش‌های عاطفی در آن شکل می‌گیرد.

خانواده متعادل و متعالی خانواده‌ای است که در آن رابطه میان پدر و مادر آنچنان باشد که قرآن کریم توصیف می‌کند و هیچ کلامی چه از دید روانشناسی خانواده و چه از دیدگاه جامعه‌شناسی خانواده رساتر از کلام خداوند نیست که می‌فرماید: من لباس لکم و اتمه لهن «زن و شوهر همچون لباس برای همدیگر هستند» به هم گرما می‌بخشند، نیازهای یکدیگر را مرتفع می‌سازند و همدیگر را زیبا نشان می‌دهند.

بلوغ

انسان در طی مراحل رشد با مسئله‌ای به نام بلوغ روبرو می‌شود که یکسری تغییرات جنسی، روانی و اجتماعی رخ می‌دهد که به صورت جداگانه بیان می‌شوند.

بلوغ جنسی

سن بلوغ جنسی به‌طور متوسط در دختران ۹ سالگی و در پسران ۱۲-۱۳ سالگی می‌باشد و علائم آن بروز صفات ثانویه و اولیه مردانگی و زنانگی می‌باشد.

بلوغ روانی

به‌طور متوسط پنج سال بعد از بلوغ جنسی بلوغ

روانی رخ می‌دهد که از بهترین علائم آن بروز خودشناسی در نوجوانان می‌باشد که در این حالت به ظاهر خود توجه می‌کنند و عدت زمانی زیادی از وقت خود را مقابل آینه سپری می‌نمایند و از علائم آن بروز احساسات عاشقانه در نوجوانان می‌باشد که یک نفر از جنس مخالف را به عنوان همسر خود انتخاب می‌کنند و به او عشق می‌ورزند در صورتی که برای ازدواج باید علاوه بر دوست‌داشتن از معیارهای دیگر ازدواج نیز اطلاع داشت.

بلوغ اجتماعی

این بلوغ زمانی بروز می‌نماید که نوجوان دانسته‌های عاشقانه را کنار می‌گذارد و به مسائلی مانند ادامه تحصیل و شغل می‌پردازد و از نظر اجتماعی پیشرفت کرده و از حالت‌های خودمعبورانه او کاسته می‌شود و در این زمان فرد دست به همسرگزینی می‌زند البته نه بر پایه احساسات بلکه بر اساس عقل و منطق فکر می‌کند و تگرایی او نیست به ازدواج و ملاک‌های انتخاب همسر تغییر می‌کند.

عوامل مؤثر در انتخاب همسر

سن

نزدیکی سن یکی از اساسی‌ترین عوامل برای شروع یک زندگی مشترک است. فاصله زیاد سنی که به شکاف سنی تعبیر می‌شود به استواری و پایداری کانون خانواده‌ها کمکی نمی‌کند و در واقع با خود فاصله عشق اجتماعی بین زوجین را به همراه دارد و از آنرو احتمال آسیب رسیدن به سلامت و دوام خانواده‌ها را افزایش می‌دهد.

تحصیلات

بالا بودن سطح تحصیلات رابطه مستقیمی با سعادت و خوشبختی انسان دارد و از فساد و تهاشی او جلوگیری

می‌کند. اگرچه وجود تحصیلات همیشه شعور و آگاهی را به همراه ندارد، اما می‌توان به صراحت گفت که عامل سواد و آگاهی از سبب مستقیمی با هم دارند.

اعتقادات

هریک از انسانها برای خود ارزشها و باورهای قابل احترام دارند و نخطی هر یک از زوجین از این باورها به منزله خدشه به شخصیت خود تلقی می‌کنند و با توجه به این واقعیتها حتماً باید قبل از ازدواج به این امر توجه کافی داشته باشند و میزان دوری و نزدیکی اعتقادات و باورهای مذهبی و اخلاقی خود را مشخص نمایند.

جذابیت جسمانی

زن و شوهر علاوه بر فاکتورهای دیگر اگر دارای کمال و زیبایی جسمی باشند به همان مقدار علاقه و محبوسیت بین آنها بیشتر می‌شود اما باید دانست که زیبایی یک عامل با فاکتور دانمی نیست ولی باید قبول کرد که از اهمیت برخوردار است.

عامل فرهنگی

از مسائل مهم دیگر در انتخاب همسر اختلاف فرهنگی و طبقاتی است. زیرا هر فرد معمولاً خصوصیات و بینش طبقه‌ای را که در آن رشد و زندگی می‌کرده است را به خود می‌گیرد و در بیشتر موارد براساس آن آموخته‌ها رفتار می‌کنند. بنابراین ازدواج‌هایی که ریشه فرهنگی همگونی ندارند کودکانتر و آسیب‌پذیرتر هستند و هرچه از نظر فرهنگی و اجتماعی به هم نزدیکتر باشند سازگاری پس از ازدواج بیشتر خواهد بود.

با فردی ازدواج کنید که اگر هم جنس شما بود، بهترین دوستان می‌شد.

زن و شوهر پوشش روانی، عاطفی و اجتماعی برای یکدیگر هستند.

نجابت و اصالت خانوادگی

اصالت و نجابت خانوادگی فاکتور مهم دیگری در امر ازدواج است. هر فرد از والدین و محیط خانوادگی چیزهایی را فرا می‌گیرد و تحت تأثیر جو حاکم بر آن محیط قرار دارد. اگر محیط خانوادگی سالم و پاک باشد فرد به نحوی تربیت می‌شود که امکان تأثیر جامعه ناسالم بسیار کاهش می‌یابد.

ارضاء نیازهای جنسی

یکی از عوارضی که در ازدواج باید به آن توجه کرد طرز تفکر زوجین در مورد مسائل جنسی می‌باشد زیرا این عامل در موفقیت یا شکست یک رابطه سالم زناشویی و خانوادگی تأثیر فراوان دارد.

عامل اجتماعی

آگاهیهای اجتماعی مجموعه گسترده‌ای از شناخت احتمالی ما را در مراحل گوناگون اجتماعی شدن دربر می‌گیرد. این آگاهی و اطلاعات جمع‌آوری شده توسط جوانان از طریق محیط بدست می‌آید.

عامل اقتصادی

لازم است قبل از ازدواج شرایط اقتصادی خود و فرد مقابل را بررسی نمایید و تا حدودی نشانه اقتصادی داشته باشید. یک مثل ایرانی می‌گوید:

کیوتر با کیوتر باز با باز

کند هم‌جنس با هم‌جنس پرواز

ویژگیهای شخصیتی

ویژگیهای شخصیتی با رفتارهای ویژه یکی دیگر از عوامل مؤثر در انتخاب همسر است. این بردن به رفتارهای ویژه از مسئولیتهای دوطرف ازدواج است.

عشق و محبت بین زن و شوهر از ارکان اصلی نظام خانواده است.

شما همگی زوجین در سیستم اعتقادی و ارزشی بسیار اهمیت دارید.

اعتقادات و سیستم ارزشها

عقیده دارای ماهیتی ساختی است. عقیده تنها با کلمات ابراز نمی‌شود بلکه با بی‌اعتنایی، بوزخند و خشونت نیز می‌توان آن را ابراز کرد. هماهنگی روح در سیستم اعتقادی و ارزشی بسیار اهمیت دارد. این عامل بیشتر از سن، تحصیلات و مسائل اقتصادی در موفقیت ازدواج مؤثر است. تفاوت سیستم اعتقادی و ارزشی در بروز تنش - تعارض در تربیت فرزند و رابطه آینده روح بسیار تأثیر گذار است.

نکته نهایی

زن و مرد از نظر عواطف، احساسات، سلیقه و رفتار نمی‌توانند به یک وحدت دست یابند و تطابق و یکی بودن مطرح نیست بلکه منظور توافق کلی زن و مرد در مسائل مختلف زندگی است که روبرویی آن تعکر و اندیشه است. هیچ دو نفری صددرصد کامل نیستند. لکن هر اندازه لفاظی منسوک و تشابه بین دختر و پسر بیشتر باشد، احتمال بهتر زیستن و سازگاری آنان بیشتر خواهد بود.

منابع:

- نویسی ناز، شکوه، ۱۳۷۹. روانشناسی زن و مرد، انتشارات انجمن اولیا و مربیان
- مهرداد راد، ناهید، ۱۳۷۱. روانشناسی ازدواج، انتشارات حافظ
- موسوی اشرف، سعادت، ۱۳۸۳. خانواده در طبقه نا رونگردن
- سیستمی انتشارات دانشگاه ایزدگرد

عوامل مؤثر در انتخاب همسر

سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان گلستان
معاونت تعاون و امور اجتماعی
دفتره مددکاری و مشاوره
سال ۱۳۸۹